

MasterChef – cuisiner avec les mots MasterChef – gotowanie z użyciem słów

Łukasz Świerczyński

Scenariusz lekcji

Poradnik metodyczny do języka francuskiego
dla II etapu edukacyjnego wprowadzanego jako I język obcy w klasach
IV–VIII SP oraz jako II język obcy w klasach VII–VIII SP

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Renata Rychlicka
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Poziom edukacyjny:

szkoła podstawowa, wariant II.1. podstawy programowej

Temat zajęć:

MasterChef – cuisiner avec les mots. MasterChef – gotowanie z użyciem słów

Klasa, czas trwania zajęć:

VIII, 45 minut

Cele ogólne:

- omówienie, z czego składa się polska kolacja w porównaniu z francuską,
- rozwijanie wiedzy realioznawczej uczniów dotyczącej kuchni francuskiej,
- poznanie i utrwalenie nazw warzyw i owoców,
- powtórzenie czasu teraźniejszego (trudniejsza wersja z trybem rozkazującym),
- poznanie czasowników związanych z gotowaniem.

Cele operacyjne

Uczeń:

- wymienia po francusku nazwy posiłków, dania francuskie, które zna,
- zna odmiany czasowników regularnych powiązanych z przygotowaniem i spożywaniem posiłków: **czasowniki I grupy koniugacyjnej**: *ajouter, assaisonner, couper, cuisiner, dorer, éplucher, goûter, laisser mijoter, manger, mélanger, remuer, saupoudrer, verser*,
- stosuje **czasowniki II grupy koniugacyjnej**: *rôtir* w swoich wypowiedziach,
- zna **czasowniki III grupy koniugacyjnej**: *battre, boire, faire chauffer, faire revenir, servir* etc. w czasie teraźniejszym (trybie rozkazującym) i potrafi zastosować je w zdaniach,
- opisuje sposób przygotowywania kolacji i to, co wykonuje w danym momencie (*je mélange..., j'ajoute...*),
- stosuje nowe słownictwo w wypowiedziach ustnych,
- tworzy samodzielnie wypowiedzi ustne w języku francuskim, opisując przygotowanie kolacji,
- ma świadomość różnic kulturowych pomiędzy krajami w obszarze posiłków.

Metody i techniki nauczania:

- burza mózgów, rozmowa,
- metoda indukcyjna.

Formy pracy:

- praca w parach,
- praca w czteroosobowych grupach,
- praca w dwóch grupach,
- praca z całym zespołem klasowym.

Środki dydaktyczne:

- karty pracy opracowane przez nauczyciela – materiał leksykalny i gramatyczny, wycinki warzyw, owoców, słowniki polsko-francuskie, zdjęcia, film, komputer, tablica multimedialna lub ekran i rzutnik, głośniki, wirtualna tablica (wykorzystana w edukacji zdalnej, np. Padlet), zasoby internetowe (do wyboru):
 - [film o francuskiej kolacji](#),
 - [zdjęcia przykładowych kolacji](#),
 - [film o tym, co jedzą Francuzi](#),
 - [słownictwo związane z gotowaniem](#).

Opis przebiegu zajęć

Część wstępna

- Nauczyciel wchodzi do klasy i wita się z uczniami. Następnie sprawdza obecność w połączeniu z powtórzeniem leksykalnym (słownictwo: warzywa i owoce) lub gramatycznym (koniugacja czasowników I grupy). Można to również zrobić w kontekście zdaniowym: *Hier, j'ai acheté des poires... ou Je mange, tu manges* etc. Ćwiczenie to posłuży nam do weryfikacji zapamiętanych słów / końcówek odmian z ostatnich zajęć.
- Nauczyciel prosi uczniów o wymienienie posiłków, które jedzą w ciągu dnia oraz potraw francuskich (burza mózgów). Uczniowie wymieniają je i zapisują ich nazwy na tablicy. Ćwiczenie jest jednocześnie okazją do utrwalenia nazw potraw i posiłków. Jeśli uczniowie nie znają jakiegoś słówka – korzystają ze słownika polsko-francuskiego.

Część właściwa

- Uczniowie oglądają film, żeby dowiedzieć się, jak wygląda kolacja we Francji.
- Przed obejrzeniem filmu nauczyciel prosi uczniów o stworzenie słowniczka poprzez wynotowanie podczas oglądania francuskich słów, które znają, np.: *kolacja, do stołu, jeść, lubić* itp. W trakcie oglądania filmu uczniowie notują francuskie słowa. Następnie, pracując w parach, sprawdzają, czy poprawnie je zapisali. W tym celu wymieniają się kartkami i poprawiają ewentualne błędy w zapisie na kartce kolegi lub koleżanki. Takie ćwiczenie wyrabia u uczniów umiejętność wyszukiwania błędów, co pozwala na skorygowanie ich, a w przyszłości ułatwia wyszukiwanie błędów w tekście napisanym przez siebie. Podsumowaniem tej części jest zapisanie słów na tablicy. Nauczyciel sprawdza poprawność zapisu.
- Następne ćwiczenie uczniowie wykonują w grupach czteroosobowych. Uczniowie sami dobierają się w grupy. Otrzymują przepis (w formie opowiadania, gdzie kilka osób przygotowuje jedną potrawę) w języku francuskim wraz z lukami, które muszą zapełnić odpowiednimi czasownikami w odpowiedniej osobie. Nauczyciel podchodzi do uczniów i monitoruje zadania oraz sprawdza poprawność zapisu. W celu utrudnienia zadania można poprosić uczniów o przekształcenie zdań ustnie na tryb rozkazujący – oczywiście, prezentując wcześniej dwa przykładowe zdania. Zastosowanie metody indukcyjnej pozwala uczniom lepiej zapamiętać nowy materiał gramatyczny. Uczniowie zapisują w zeszycie zasadę tworzenia trybu rozkazującego dla drugiej osoby liczby pojedynczej.

- Ćwiczenie można uatrakcyjnić, zmieniać zdania na *tu: il, vous, nous* etc. Uczniowie układają indywidualnie 2 stwierdzenia prawdziwe i 2 fałszywe. Następnie w parach czytają sobie nawzajem stwierdzenia i określają, które jest prawdziwe, a które fałszywe.
- Nauczyciel prezentuje kilka czasowników związanych z gotowaniem, ilustrując je obrazkami wyświetlanymi za pomocą projektora. Lista czasowników dostępna jest pod adresem francaisfacile.com.
- Wykorzystując słowniki papierowe lub w telefonach komórkowych, uczniowie tłumaczą na język polski czasowniki, których nie znają.
- Nauczyciel dzieli klasę na grupy. Liczba grup zależy od liczebności klasy. Aby grupa skutecznie pracowała, zaleca się skład maks. 4–5-osobowy. Zadaniem uczniów będzie przygotowanie pysznej kolacji dla Magdy Gessler. Do wykonania tego zadania posłużą im wycinki z warzywami i owocami. Nauczyciel informuje grupy, że mają 5 min na przygotowanie kolacji (uzgodnienie potrawy, przygotowanie produktów, podzielenie się pracą – co kto robi, prezentacja całej grupy na forum klasy). Po upływie ustalonego czasu pierwsza grupa prezentuje swoją kolację, a pozostali notują, następnie wystąpienia kolejnych grup (jeśli na lekcji zabraknie czasu, uczniowie mogą przygotować opis w domu jako zadanie domowe).

Część podsumowująca

- Uczniowie podsumowują, czego nauczyli się w czasie lekcji. Nauczyciel, chcąc się upewnić, czy założone przez niego cele lekcji zostały zrealizowane, może posłużyć się metodą ewaluacji zwaną „Walizka, kosz i worek” – te trzy przedmioty nauczyciel rysuje na tablicy i dodaje poniższe podpisy i komentarze: **Walizka** – Co zabieram ze sobą z lekcji? (co mi się przyda, co wykorzystam w przyszłości, co uważam za istotne); **Kosz** – Co było zbędne? (co było niepotrzebne, o czym szybko zapomnę, bo mi się nie przyda); **Worek** – Czego zabrakło? (co jeszcze powinno się pojawić, o co można było uzupełnić tę lekcję). Uczniowie na karteczkach samoprzylepnych piszą swoje opinie i przyklejają przy wybranej przez siebie ikonke. Nauczyciel może podsumować wyniki i zachęcić uczniów do dyskusji, by wzmocnić efekty językowe i pozajęzykowe uzyskane podczas lekcji, wskazując przy tym praktyczne możliwości wykorzystania przez uczniów wiedzy, umiejętności i postaw z walizki. Nauczyciel może również wykorzystać technikę niedokończonych zdań, np. „Na tej lekcji najbardziej podobało mi się...”, „W uczeniu przeszkadzało mi...”, „Lubię się uczyć przez/przy pomocy...”, „Z łatwością przyszło mi zapamiętanie...”, „Trudność sprawiło mi natomiast...”.
- Nauczyciel podczas rozmowy z klasą prosi uczniów, aby wskazali umiejętności, które ich zdaniem mogą się przydać w przyszłości na rynku pracy. Podkreśla potrzebę holistycznego rozwoju wszystkich uczniów.

Alternatywne sposoby przeprowadzenia lekcji

- Lekcję według niniejszego scenariusza można przeprowadzić w formie zdalnej, wykorzystując wirtualne tablice (np. Padlet). Można również połączyć omawiane treści z pokazem fragmentu MasterChef Junior. Taka forma będzie jeszcze bardziej atrakcyjna dla uczniów, a ponadto pozwoli jeszcze bardziej zaangażować ich w proces uczenia się.
- Ćwiczenia, które wymagają pracy w grupach, można wykonać zdalnie, tworząc dodatkowe pokoje metodą automatyczną albo ręczną (dopisać uczniów do danego pokoju).

Komentarz metodyczny oraz realizacja kompetencji kluczowych / treści ponadprzedmiotowych oraz umiejętności uniwersalnych

- Zaproponowane metody, techniki i formy pracy pozwalają kształtować następujące kompetencje kluczowe: uczenia się, porozumiewania się w języku obcym, w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej. Ponadto podczas zajęć odwołuje się do wiedzy uczniów z zakresu wiedzy o kulturze, geografii, wiedzy o języku. Uczniowie mogą kształtować kompetencje miękkie, takie jak wysoka kultura osobista. Nabywają umiejętności z zakresu pracy w grupie, umiejętności organizacji pracy, kompetencje cyfrowe.
- W czasie tej lekcji uczniowie mogą dodatkowo odwołać się do własnych doświadczeń z podróży, ze spożywania posiłków w restauracji, w hotelach, opowiedzieć o kontaktach z obcokrajowcami. Omawiane treści poszerzają wiedzę realioznawczą młodzieży na temat tradycji we Francji (*les Français à table*).
- Nauczyciel, chcąc budować motywację uczniów, stosuje pochwały, „plusami” nagradza odpowiedzi i aktywność uczniów. Komunikacja pomiędzy nauczycielem i uczniami powinna być życzliwa, wspierająca, uczący powinien wskazać uczniom, jak wyciągać wnioski z popełnianych w czasie lekcji błędów. W przypadku edukacji zdalnej ważne jest nieustanne angażowanie uczniów, zadawanie im pytań, zachęcanie do pisania na tablicach wirtualnych, do zabierania głosu.

Dostosowanie do potrzeb uczniów ze SPE

- Nauczyciel powinien zadbać, by uczniowie słabowidzący i słabosłyszący mogli zająć miejsca blisko ekranu lub tablicy interaktywnej. Uczniowie z dysfunkcją wzroku powinni mieć zapewnione właściwe oświetlenie oraz możliwość skorzystania z zasłonięcia okien.
- W przypadku uczniów z dysfunkcją słuchu zadanie oparte na filmie można dostosować poprzez skorzystanie z napisów lub transkrypcji tekstu. Uczniowie z dysfunkcją wzroku powinni otrzymać karty pracy i wydruki z powiększoną czcionką.
- Dodatkowo nauczyciel powinien na bieżąco śledzić zrozumienie filmu przez uczniów. Jeśli uczniowie zasygnalizują taką potrzebę, film można powtórzyć.
- Przekazując instrukcje i komunikaty, nauczyciel powinien formułować je w sposób jasny i zrozumiały, stosując krótkie zdania. Niekiedy polecenia należy powtarzać, a pracę dzielić na etapy.
- Nagradzając „plusami” uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE), uczący powinien brać pod uwagę nie tylko efekty, ale przede wszystkim poczynione przez nich postępy, uwzględniając jednocześnie trudności, które musieli przezwyciężyć. Ważne są pochwały oraz motywowanie i zachęcanie do pracy.
- Uczniowie zdolni, którzy znają język francuski na lepszym poziomie, mogą pełnić funkcję liderów podczas pracy w grupach, inicjować naukę przez wymianę informacji pomiędzy uczniami (*peer learning*).

Łukasz Świerczyński – nauczyciel języka angielskiego i francuskiego. Doradca metodyczny dla nauczycieli w Księgarni Wydawnictw Francuskojęzycznych Edukator w Krakowie. Obecnie prowadzi badania naukowe w zakresie współczesnej fonetyki francuskiej na Uniwersytecie Grenoble Alpes (UGA). Specjalizuje się w zakresie fonetyki i ortografii francuskiej. Główne obszary jego zainteresowań to językoznawstwo stosowane i glottodydaktyka w dobie współczesnych technologii.